

GRADBENIŠTVO

Naši gradbinci niso bistveno dražji kot tujci

Podjetja iz držav zunaj EU, na primer s Kitajske in iz Turčije, lahko prihajajo na slovenski trg z dumpinškimi cenami zato, ker za njimi stoji država, ki jim pokrije vso izgubo, ki jo naredijo pri nas.

Darja Kocbek

Tuje države s svojim protekcionizmom naredijo vse, da tujim ponudnikom čim bolj omejijo možnosti, da bi se odločili za delo na njihovih trgih. Podobno bi morala ravnati tudi Slovenija. Državlani kot davkoplačevalci zaradi tega ne bi bili na slabšem, ker naši gradbinci nikakor niso bistveno dražji kot tujci, kvečjemu obratno. Pri podjetjih iz držav zunaj EU, recimo s Kitajske in iz Turčije, ki jih nekateri pri nas zelo čislajo, moramo vedeti, da prihajajo na slovenski trg z dumpinškimi cenami zato, ker za njimi stoji država, pravi **Gregor Ficko, direktor GZS Zbornice gradbeništva in industrije gradbenega materiala (ZGIGM)**.

Vso izgubo, ki jo naredijo tukaj, jim pokrije država. Njihov cilj ni, da pridejo sem delat dobiček, ampak da se dolgoročno plasirajo na trg EU. To velja v primeru gradnje Pelješkega mostu s strani kitajskih podjetij na Hrvaškem, pri nas pa pri gradnji železniške infrastrukture in druge cevi karavanškega predora s strani turških izvajalcev. »Da se razumemo, to so vrhunska podjetja, multinacionalke, že s tega vidika lahko imajo specifične pogoje poslovanja, specifično cenovno politiko. Večinoma so to podjetja, ki so povezana z državno politiko, ki ima povsem drugačen posluš za reševanje njihovih težav, kot slovenska politika do svojih podjetij,« nam je pojasnil Gregor Ficko.

EU ima po njegovih besedah direktno, ki dovoljuje gradbenim podjetjem iz

nečlanic EU vstop na trg EU pod zelo težkimi pogoji. Ko je Hrvaška oddala gradnjo Pelješkega mostu kitajskemu podjetju, je v EU marsikdo dvigal obrvi. V posameznih državah EU, pa tudi širše, so te možnosti dosti bolj omejene, protekcionirane, kot si to predstavljamo pri nas. »Pri nas bi nekateri popolnoma odprli trg, a vedeti je treba, da podjetja, ki prihajajo iz držav zunaj EU, ponavadi gradbišča obravnavajo kot svoj teritorij, na katerega državni organi pravzaprav nimajo vstopa. Da o drugih problemih ne govorim. Kar nekaj takšnih primerov poznamo z gradbišč v državah bivše Jugoslavije. Jaz si tega ne želim,« opozarja Ficko.

Pred 10 leti se je pri nas panoga gradbeništva sesula. Podjetja z referencami, ki so potrebne za izvedbo velikih projektov, so šla v stečaj. Zdaj imamo nova podjetja, kar pa ne pomeni, da sedaj ni treba razmišljati, kako poskrbeti, da se propad ne ponovi.

»V Sloveniji imamo na različnih področjih razvoja državne infrastrukture še zelo veliko za narediti,« pravi Ficko. Na področju železnic pogojev za hiter javni potniški promet ne izpolnjujemo. Dokler se bomo med Mariborom in Ljubljano vozili 2 uri in to s hitrim vlakom, se nam na žalost z vlakom ne splača voziti. Če hočemo zgraditi sodoben javni potniški promet, je po Fickovih besedah treba dograditi novo

Foto: Gregor Ficko

Dela za gradbince bo po besedah Gregorja Ficka več kot dovolj, treba se bo le ustrezno organizirati.

hitro železniško progo po novi trasi, ki bo omogočala potovanje vlakov s hitrostjo 150 kilometrov na uro in več.

Največ gradbenih podjetij je kot glavni omejitveni dejavnik navedlo visoke stroške materiala (55 % podjetij; +1 o. t. več kot pred letom), sledili so pomanjkanje usposobljenih delavcev (49 %, +6 o. t. več kot pred letom) in visoki stroški dela (40 %, +10 o. t.).

Priprava Analitika GZS

Drugo področje so ceste. Avtocestna mreža še vedno ni končana, ljudje še vedno čakajo na tretjo razvojno os, na povezavo med Postojno in Jelšanami, ki jo je v razvojne načrte v šestdesetih letih prejšnjega stoletja uvrstila že vlada Staneta Kavčiča. Dograditi je treba povezavo obeh obalnih cest. Pogovarjamo se o gradnji 30 tisoč javnih najemnih stanovanj, domov za starejše, bolnišnic. Potrebna je statična obnova objektov, kajti če danes pride do takšnega potresa, kot je bil na Hrvaškem, bi se po podatkih ZAG zelo veliko objektov

porušilo. Tudi energetska infrastruktura je zelo pomembna. »Dela za gradbince bo torej več kot dovolj, samo ustrezno se moramo organizirati, vsi, ki smo odgovorni za razvoj gradbeništva, od državnih institucij, izobraževalnih ustanov do gradbenega gospodarstva,« pravi Gregor Ficko.

Če bodo na ZGIGM opazili, da se investicijski cikel v primerjavi z zadnjimi tremi, štirimi leti manjša, bodo državo začeli zelo jasno opozarjati na to, da ne gre v pravilno smer. »Moram povedati, da malo z zaskrbljenostjo gledamo na zadeve, ki se v zadnjem času dogajajo v družbi, predvsem na zahteve za dvig plač v javnem sektorju,« pravi Ficko. Ob tem poudarja, da na GZS in ZGIGM nimajo nič proti dvigu plač zaposlenim v javnem sektorju v skladu z dvigom stroškov zaradi inflacije v zadnjih dveh letih in pol, a paziti je treba, da zadeve ne uidejo izpod nadzora na način, da bi bila ogrožen tisti del državnega proračuna, ki je namenjen investicijskim in drugim gospodarskim transferjem.

Druga zadeva, ki jih skrbi, so socialni transferji, pa nova višina minimalne

plače. Vse to razumejo, po drugi strani pa želijo poudariti, da si ne smemo dovoliti dvigov, ki bi inflatorna gibanja še povečali, namesto da bi se začela umirjati. Ta trenutek prav nič ne kaže, da se bo inflacija v Sloveniji kmalu umirila ravno zaradi tega, ker so zahtevki po dodatnih finančnih sredstvih veliki. Že helikopterski denar, ki ga je država namenila za pomoč v času krize, ki jo je povzročila epidemija covida-19, je ne samo pri nas, ampak tudi v Evropi, povzročil, da so cene v zadnjih dveh letih res zbežjale. Z vojno v Ukrajini so močno narasle še cene energentov, pa dobimo rezultat takšen, kot je, pravi Gregor Ficko. »Nihče si ne želi inflacije, ki bi bila višja od 2 odstotkov, nihče ne uživa pri pisanju zahtevkov državnim investitorjem zaradi tega, ker so mu stroški gradnje zaradi podražitev gradbenih materialov, energentov in delovne sile narasli za 15, 20 ali celo 30 odstotkov. Vsi bi raje videli, da bi bile razmere takšne, kot so bile pred letom 2020,« nam je pojasnil Gregor Ficko. ■